

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในโครงการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในการที่จะช่วยคลี่คลายการศึกษาเกี่ยวกับบ่อนคาสิโน (Casino) เนื่องจากจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะบ่อนการพนันในสังคมไทย ยังคงเป็นแนวคิดที่ชวนให้สังคมได้ถกเถียงกันตลอดเวลาว่าสังคมไทยพร้อมหรือยังที่มีบ่อนการพนันในประเทศไทย ซึ่งการถกเถียงดังกล่าวสังคมได้ให้ความสนใจและแสดงความคิดเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างอย่างสุดขั้วสองฝ่าย โดยผลกระทบจากบ่อนคาสิโนโดยสังเขป กล่าวคือ จะมีทั้งทางด้านบวกและด้านลบทั้งทางด้านสังคม ทางด้านเศรษฐกิจ และการบังคับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันบ่อนคาสิโนได้ถือกำเนิดขึ้นแล้วบริเวณประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย โดยบ่อนคาสิโนเหล่านั้น ย่อมมีผลกระทบต่อชุมชนบริเวณใกล้เคียงของประเทศไทยอย่างแน่นอน และที่สำคัญอย่างยิ่งเมื่ออาเซียนเข้าสู่การเป็นประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว อาจจะมีผลกระทบต่อชุมชนบริเวณชายแดนของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นหลายเท่าตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีผลกระทบจากบ่อนคาสิโนชายแดน ชุมชนบริเวณนั้นจำเป็นต้องสร้างกลไกของชุมชนในการจัดการกระทบทางสังคมจากบ่อนคาสิโน เพื่อจะดำรงอยู่ท่ามกลางบ่อนคาสิโนได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพนัน

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพนัน: การสำรวจเชิงวิพากษ์

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการพนันที่มีต่อชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพนัน

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพนัน: การสำรวจเชิงการวิพากษ์

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2546: 7 – 8) แบ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการพนัน คือ 1) ทฤษฎีการพนันเกี่ยวกับแนวอนุรักษนิยม: การพนันเป็นปัญหาสังคม และเป็นปัญหาในข้อศีลธรรมอันดีของประชาชน 2) ทฤษฎีการพนันเกี่ยวกับแนวหน้าทีนิยม: การพนันเป็นกิจกรรมยามว่างของมนุษย์ที่มีอันจะกินแล้ว 3) ทฤษฎีการพนันเกี่ยวกับแนวการบริหารสังคม: การพนันเชิงพาณิชย์และการพนันคาสิโน รวมถึงขอบเขตของวัฒนธรรมและจิตวิทยาของผู้เล่น การพนันได้รับอิทธิพลจากสังคมและตัวแปรสิ่งแวดล้อมอื่น หรือการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร 4) ทฤษฎีการพนันเกี่ยวกับแนวทางเลือกสาธารณะ: การตัดสินใจทางการเมืองและพลวัตของนโยบายการพนันในแง่มุมมองของความจำเป็นทางเศรษฐศาสตร์ภาครัฐ และสร้างความสมดุลผลต่อแนวโน้มที่รัฐจะมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น และ 5) ทฤษฎีการพนันเกี่ยวกับแนวอาชญาวิทยาและ

ประวัติศาสตร์กฎหมาย: อาชญากรรม กฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นประเด็นสาธารณะที่สำคัญ ซึ่งเป็นข้อถกเถียงทางทฤษฎีและการเมืองเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องอาชญากรรมที่รัฐเป็นผู้กำหนดขึ้น การพนันจึงมีความหมายสองนัยคือปัญหาสังคมหรือเป็นผลประโยชน์ของรัฐกันแน่

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการพนันที่มีต่อชุมชน

1.2.1 ผลกระทบเชิงบวก การพนันถูกกฎหมายมีการจัดรูปแบบคล้ายคลึงกับการทำธุรกิจ โดยมีลักษณะองค์กรและเป้าหมายทางการค้าเหมือนกับในอุตสาหกรรมอื่น พบว่า การพนันถูกกระตุ้นโดยบริษัทและหน่วยงานรัฐ ฝ่ายที่สนับสนุนให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ 1) การเพิ่มรายได้เข้ารัฐ ถ้าการพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว มีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และรายได้ที่เกิดจากการเล่นการพนันก็จะตกเป็นของรัฐอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งนี้ยังลดอิทธิพลมืดที่ใช้ช่องทางนี้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ด้วย (Thompson, 1994) หรือเกิดการจ้างงานของคนท้องถิ่นชายแดน และการผลิตทรัพยากรชายแดนเพื่อตอบสนองการดำเนินงานของบ่อนคาสิโน เช่น วัตถุประสงค์ที่ใช้ทำอาหาร หรือสินค้าชุมชนบางประเภท เป็นต้น 2) การเพิ่มสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของคนทำงานหนัก หรือเป็นกิจกรรมยามว่างของคนท้องถิ่น (Devereux, 1949) จะเห็นได้ว่าผลกระทบนี้จะให้น้ำหนักไปทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าถ้ามีการบริหารจัดการที่ดี ยังเกิดการจ้างงานในท้องถิ่น และการใช้/ผลิตทรัพยากรท้องถิ่น

1.2.2 ผลกระทบเชิงลบ การตีความหรือความเข้าใจว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมีน้ำหนักมากกว่าผลกระทบด้านลบด้านศีลธรรม หรือความเชื่อทางศาสนา หรือปัญหาสังคม ทำให้การบ่อนพนันเป็นธุรกิจที่ได้รับการสนับสนุนว่าต้องทำให้ถูกกฎหมายและเปิดเผย โดยเฉพาะจุดแข็งในการสร้างรายได้ให้แก่รัฐในรูปแบบของการเก็บภาษี และการสร้างธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับบ่อนพนัน เช่น การจ้างแรงงานในบ่อน หรือการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การสร้างงานสร้างเงิน และท้ายสุดความเจริญและผลประโยชน์บางส่วนก็จะตกอยู่กับชุมชนชายแดนที่บ่อนพนันตั้งอยู่ อย่างไรก็ตาม ข้อถกเถียงในเชิงทฤษฎีที่ว่า การแลกเปลี่ยนที่แท้จริงจะต้องเกิดจากการผลิต (ของใหม่) และอีกฝ่ายนำเงินหรือสิ่งอื่นมาแลกเปลี่ยน (ค่าขาย) ซึ่งกันและกัน (Win-win) แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบ่อนพนัน พบว่า ไม่ใช่การแลกเปลี่ยนที่แท้จริงแต่เป็นลักษณะอีกฝ่ายหนึ่งได้พนัน และอีกฝ่ายหนึ่งเสียพนัน (Win-lose) จึงเป็นเพียงการเปลี่ยนมือที่ถือเงินจากอีกฝ่ายหนึ่งไปสู่อีกฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนที่แท้จริง หรือไม่มีการผลิต และการจ้างงานเพื่อการผลิตแต่อย่างใด มีแต่เพียงจ้างแรงงานเพื่อเป็นพนักงานเพื่อให้บริการในบ่อน ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนทางอ้อม (Indirect Exchange) โดยไม่ได้เกิดจากเจ้ามือ และนักพนัน

ในขณะที่ในแง่รายได้ของรายได้ของรัฐจากการเก็บภาษี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมให้สามารถเก็บได้เต็มความสามารถ และจะต้องมีมาตรการป้องกันไม่ให้เงินภาษีรั่วไหล หรือมีการคอร์รัปชัน (Corruption) และผลประโยชน์ไม่ไปตกแก่กลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งที่ไม่ใช่รัฐ หรือพวกนอกกฎหมาย (สติตธ ธนานิธิโชติ, 2554: 101 – 102)

ขณะที่บ่อนคาสิโนเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นกิจกรรมยามว่างนั้น วิจัยชิ้นนี้ขอเสนอว่า จะต้องแบ่งนักพนันออกเป็นสองประเภทหลัก ๆ กล่าวคือ 1) นักพนันที่มีทุนทรัพย์ไม่มากนัก มักจะมาเล่นพนันเป็นประจำ พวกนี้มิได้มาเล่นเพื่อผ่อนคลายแต่อย่างใด แต่จะมาเล่นพนันเพื่อเป็นอาชีพ (เสริม) เหตุผลเพราะบ่อนฯ มีการจูงใจ โดยให้ค่าตอบแทน (เงิน) และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ใน

การเดินทาง ซึ่งบ่อยๆ จะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด แต่จะต้องนำเงินเหล่านั้นมาเล่นพนันในบ่อน ถ้านักพนันผู้นั้นเล่นพนันได้ก็สามารถนำไปแลกเป็นเงินที่สามารถนำกลับบ้านได้ แต่ถ้าเสียพนันนักพนันจะใช้เงินตนเองเล่นพนันต่อก็ได้ หรือหยุดเล่นก็ได้ และรอเวลาอีกสัก ขณะเดียวกันนักพนันบางส่วนก็หารายได้พิเศษ เช่น การนำหรือการรับขนส่งสินค้าปลอดภาษีออกไปขาย เป็นต้น ในกลุ่มนี้ไม่ค่อยพบปัญหาทางสังคมมากนัก เพราะนักพนันพวกนี้จะเล่นพนันได้เสียกันไม่มากนัก แต่จะอาศัยช่องทางดังกล่าวหารายได้เสริมมากกว่า และ 2) นักพนันที่มีทุนทรัพย์มาก พบว่า บางส่วนก็จะนำครอบครัวมาพักผ่อนจริงแต่ก็มีจำนวนไม่มากนัก เช่น ปล่อยให้เด็ก ๆ เล่นตุ๊กตบ้าง ผู้สูงอายุอาจไปเล่นสล็อตบ้าง เป็นต้น แต่นักพนันบางส่วนก็นำเงินมาเล่นพนันจริงซึ่งเป็นเงินจำนวนมาก และไม่ได้เล่นพนันเพื่อผ่อนคลาย แต่เป็นการเล่นพนันแบบจริงจัง โดยในการพนันกันแต่ละครั้งได้เสียกันจำนวนมาก แต่สุดท้ายผู้ที่ชนะพนันส่วนใหญ่จะเป็นเจ้ามือหรือบ่อนๆ น้อยครั้งที่นักพนันจะเป็นผู้ชนะพนัน ถึงแม้จะเป็นผู้ชนะพนันและได้เงินจำนวนมาก นักพนันเหล่านี้ก็มิได้หยุดเล่นพนันแต่ประการใด ยังมุ่งหน้าเล่นพนันต่อไป สุดท้ายก็จบด้วยการแพ้พนันอยู่ดี อย่างไรก็ตามก็ดี กลุ่มหลังนี้มักจะได้รับเครดิต (Credit) (ยืมเงินเพื่อเล่นพนันต่อ) แต่เมื่อเสียพนันมาก ๆ ก็จะต้องจบลงด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินที่ติดมากับตัว เช่น รถยนต์ ทองคำ เป็นต้น เพื่อที่จะนำเงินมาแก้ตัว หรือนำเงินมาเล่นพนันเพื่อแก้ตัวใหม่ภายหลังท้ายสุดพวกนี้อาจจะต้องดิ้นรนนำไปสู่ปัญหาสังคม หรือปัญหาอาชญากรรมอื่น ดังนั้นการที่จะเหมารวมว่าบ่อนๆ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจนั้น อาจจะไม่เป็นจริงโดยทั้งหมดซึ่งจะเป็นแยกการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

3. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน

นิยามของรัฐในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาจมองได้ว่าเขตแดนพรมแดนและชายแดนของรัฐย่อม ได้แก่ พื้นที่กายภาพทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐแนวที่ใช้เป็นเส้นกำหนดแบ่งเขตแดนระหว่างรัฐทั้งที่เป็นแนวที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเองลงบนพื้นที่ทางกายภาพ เช่น เส้นรุ้งเส้นแวงหรือกำแพง และแนวที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ เช่น ภูเขาแม่น้ำทะเลสาบ เป็นต้น และพื้นที่ที่อยู่บริเวณรอยต่อระหว่างพรมแดนของรัฐหนึ่งกับอีกรัฐหนึ่งภายใต้ดินแดนข้างต้นนี้ เขตแดนรัฐมีบทบาทหน้าที่หลายประการด้วยกัน (Holsti, 2004: 95 – 97) ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 เขตแดนเป็นตัวกำหนดขอบเขตเชิงพื้นที่ที่อำนาจทางกฎหมายของรัฐใช้บังคับได้

2.2 เขตแดนเป็นแนวป้องกันภัยและอันตรายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกองกำลังของศัตรูผู้รุกรานและสิ่งอันไม่พึงประสงค์ เช่น ยาเสพติด ของเถื่อน การค้ามนุษย์ และบุคคลอันไม่พึงปรารถนา เป็นต้น รัฐจะวางกำลังและบุคลากร เช่น กองทัพ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจตระเวนชายแดน ศุลกากร เป็นต้น พร้อมกับเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับตรวจสอบและป้องกันการรุกรานเข้ามาของคนพาหะและวัตถุที่ไม่พึงประสงค์

2.3 เขตแดนช่วยกำหนดขอบเขตของชุมชนทางการเมืองในบางรัฐพื้นที่เขตแดนของรัฐกับพื้นที่ชุมชนทางการเมืองที่วางอยู่บนอัตลักษณ์ร่วมทางเชื้อชาติศาสนา ภาษา หรือความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ซ้อนกันพอดีก็ไม่มีปัญหาแต่ถ้าพื้นที่ทั้งสองเหลื่อมกันมากก็มักนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมระหว่างกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน

2.4 เขตแดนเป็นด่านกำกับและตรวจสอบการไหลเวียนเข้าออกอันเกิดจากการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลภาษีและอากรรวมทั้งตรวจสอบมาตรฐาน

2.5 เขตแดนเป็นกรอบของการสร้างมาตรฐานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดภายใน เขตแดนเช่นการใช้เงินตราระบบมาตราซึ่งตวงวัดกฎหมาย เป็นต้น

2.6 เขตแดนสะท้อนให้เห็นความกำกวมและหลากหลายของนัยความหมายเกี่ยวกับ พื้นที่ดังกล่าวว่า สามารถเป็นได้ทั้งเครื่องแบ่งแยกสกัดกั้นและเป็นการจัดระยะห่างหรือเป็นจุดชุมทาง ให้คนมาพบกันบ้าง บ่งนัยถึงโอกาสในการเชื่อมต่อกับโลกภายนอก ในขณะที่อีกบางคำแฝงนัยทำลาย ถึงอันตรายการไร้ความเจริญหรือข้อแปดของระเบียบและกฎหมายและความห่างไกลจากศูนย์อำนาจ นัยความหมายเหล่านี้เป็นผลมาจากการสถาปนาอำนาจรัฐการจัดความสัมพันธ์ทางการเมืองสังคม และเศรษฐกิจภายในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐซึ่งที่เป็นตัวกำหนดนัยความหมาย รวมทั้ง สภาพการณ์และพลวัตความเป็นไปในเขตพื้นที่ที่ล้อมรอบรัฐ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับการพนัน โดยเฉพาะขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับบ่อนคาสีโน ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะสะท้อนถึงผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของบ่อน คาสีโน และทางเลือกนโยบายและการกำหนดนโยบาย ซึ่งจะนำเสนอต่อไปนี้

รัตพงษ์ สอนสุภาพ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง บ่อนพนันตามแนวชายแดน ผลกระทบและแนวทางการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า จากข้อมูลเชิงประจักษ์และแนวโน้มของธุรกิจการพนันทั่วโลก มีข้อ บ่งชี้ว่าภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับประเทศไทยส่วนใหญ่รัฐบาล ของประเทศเหล่านั้นได้มีการเปิดบ่อนการพนันอย่างถูกกฎหมายภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ซึ่ง ประเทศที่เปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายมีเป้าหมายเพื่อหารายได้จากการท่องเที่ยวและแก้ปัญหาคน ในประเทศของตนออกไปเล่นการพนันในต่างประเทศทำให้สูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวน มากในแต่ละปี อย่างไรก็ตามประเทศเหล่านี้ต่างก็มีมาตรการควบคุมดูแลอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความ โปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Accountability) สูง โดยเฉพาะการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวจากธุรกิจการพนันรวมถึงการ แสดงบทบาทที่ชัดเจนของรัฐบาลประเทศเหล่านั้นระหว่างบทบาทกำกับดูแล (Regulator) กับ บทบาทในฐานะผู้ประกอบการ (Operator) นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าของบ่อนการพนันจำนวนไม่น้อยที่ เป็นนักธุรกิจ นักการเมือง และผู้มีอิทธิพล ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำทางการเมืองทั้งฝั่งไทยและ ผู้นำของประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้พื้นที่ที่เปิดบ่อนตามแนวชายแดนกับไทยมักจะเป็นพื้นที่พิเศษที่ต้อง ใช้อำนาจพิเศษควบคุมโดยตรงจากผู้มีอำนาจทางการเมือง

ผลกระทบจากบ่อนการพนันชายแดน ด้านลบต่อสังคม เชื่อว่าเป็นแหล่งฟอกเงิน แหล่ง หลบซ่อนของอาชญากรที่หลบหนีการจับกุม ค้ายาเสพติด และการค้าประเวณี ส่วนด้านบวก ทำให้ คนไทยจำนวนหนึ่งมีงานทำ และสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในบ่อนการพนันส่วนใหญ่เป็นสินค้า ที่ผลิตในประเทศไทย และเจ้าของบ่อนการพนันที่เป็นคนไทย นำเงินที่ได้จากธุรกิจการพนันถ่ายเทไป ลงทุนในธุรกิจอื่นซึ่งเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายตั้งอยู่ในประเทศไทยทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เกิดขึ้น

ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับทางเลือกนโยบายและการกำหนดแนวนโยบายบ่อนการพนันนั้น สังกิต พิริยะรังสรรค์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย ผลการศึกษาพบว่า ประมาณ ปีพ.ศ. 2517 – 2518 มีบ่อนใหญ่เกิดขึ้นหลายแห่งในกรุงเทพมหานคร ทั้งที่เป็นของนักการเมือง อดีตนายตำรวจ โดยมีข้อสังเกตว่า ส่วนใหญ่เจ้าของบ่อนเหล่านี้ได้กลายมาเป็นผู้อำนวยการระดับนักการเมืองและรัฐมนตรีซึ่งดูแลตำรวจโดยตรง เกมการพนันที่นิยมเล่นจนกระทั่งปัจจุบัน คือ บาคารา เนื่องจากการเล่นบาคาราจะมีการเดิมพันสูง

นับตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2522 – 2534 มีการขยายตัวของบ่อนการพนันในกรุงเทพมหานครค่อนข้างมาก โดยเฉพาะบ่อนขนาดใหญ่ได้เกิดขึ้นในช่วงนี้ มีเงินสะพัดจำนวนมหาศาล เจ้าของบ่อนขนาดใหญ่ประมาณว่ามีผู้เล่นการพนันในบ่อนทุกประเภทเฉลี่ยวันละ 15,000 คน

ต่อมาในช่วง ปีพ.ศ. 2539 – 2544 เป็นช่วงที่ประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งมีผลกระทบต่อบ่อนการพนันโดยตรง กล่าวคือ ในขณะที่จำนวนบ่อนเพิ่มขึ้นแต่เงินในการเล่นกลับลดลง ประกอบกับมีการเปิดบ่อนการพนันตามแนวชายแดนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้บ่อนการพนันขนาดใหญ่มีการปรับตัวเพื่อแข่งขันกับบ่อนชายแดนโดยทำให้เป็นมาตรฐานสากล ถือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ จากเดิมที่มองบ่อนว่า “บ่อนการพนันเป็นแหล่งมั่วสุมของมาเฟียนักเลงและมีปัญ้อย่างเช่นในอดีต” ต่อมาได้ประเมินในปี พ.ศ. 2546 พบว่า มีจำนวนบ่อนการพนันทั่วประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 1,500 แห่ง

สำหรับการศึกษาการพนันในทางเศรษฐศาสตร์ของผาสุก พงษ์ไพจิตร สังกิต พิริยะรังสรรค์ และนวนลัย ตรีรัตน์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง หวย ช่อง บ่อน ยาบ้า: เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย การพนัน 4 ประเภท ได้แก่ หวยใต้ดิน หวยหุ้น การเปิดบ่อนการพนันผิดกฎหมาย และการพนันฟุตบอลในทางเศรษฐศาสตร์การเมืองและนโยบายสาธารณะโดยมีการสำรวจรายได้และเงินหมุนเวียนในกิจกรรมการพนันสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการพนันที่ถูกกฎหมายและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างว่าควรมีการอนุญาตให้เปิดบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ในการพนัน 4 ประเภท บ่อนการพนันได้รับเสียงข้างมากสนับสนุนให้เป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย ส่วนการพนันฟุตบอล หวยหุ้น และหวยใต้ดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่อต้านไม่ให้เป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย โดยผู้ที่คัดค้านการทำการพนันดังกล่าวนี้ให้ถูกกฎหมายเห็นว่า การพนันเป็นสิ่งเลวร้ายและขัดต่อศีลธรรม รัฐมีหน้าที่ในการปราบปรามการพนัน และหากรัฐทำการพนันให้ถูกกฎหมายก็เท่ากับยอมรับและให้ความชอบธรรมแก่การพนัน ส่วนผู้ที่สนับสนุนการทำการพนันให้ถูกกฎหมายเห็นว่า การทำให้การพนันถูกกฎหมายจะทำให้รัฐมีรายได้และจะเป็นมาตรการควบคุมการพนันที่ดีกว่าทั้งยังช่วยต่อต้านบทบาทของผู้มีอิทธิพลหรือการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ได้ด้วย

ขณะที่งานวิจัยที่ได้ศึกษาถึงผลกระทบของบ่อนคาสิโนอย่างขณะที่นักรบ เกียรติ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการเปิดเอ็นเตอร์เทนเมนต์คอมเพล็กซ์ในความคิดเห็นของประชาชนเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการเปิดเอ็นเตอร์เทนเมนต์ คอมเพล็กซ์ ในเมืองพัทยามีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมากโดยมีประเด็นที่มีผลกระทบมาก ได้แก่ การเปิดเอ็นเตอร์เทนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยา สร้างโอกาสที่นักการเมืองเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ในการพนัน การเปิดเอ็นเตอร์เทนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยา จะทำ

ให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการภาษีอากรของอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์และการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยาจะไม่ช่วยประหยัดงบประมาณของตำรวจในการปราบปรามบ่อน เลื่อนด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์แตกต่างกันทางเพศ อายุ และอาชีพ การเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยามี ผลกระทบทางด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย โดยมีประเด็นที่มีผลกระทบน้อย ได้แก่ การเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยา เป็นการขัดกับหลักพุทธศาสนารูปแบบการเปิด อินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยา จะเป็นการมอมเมาประชาชนจนลุ่มหลงไม่ไปประกอบ อาชีพตามปกติและการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์ในเมืองพัทยา จะมีผลตามมาให้เกิดปัญหา ยาเสพติดมากขึ้นด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมจากการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ แตกต่างกันทางสถานภาพ

ดังนั้น ถ้ามีการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์จึงขึ้นอยู่กับแต่ละสังคมจะเป็นผู้ตัดสิน ว่า เลวร้ายมากน้อยเพียงใด จะผิดกฎหมายหรือถูกกฎหมายจะยอมรับจึงขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของ ชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ จึงปรากฏว่าหลายประเทศมีบ่อนการพนันถูกกฎหมาย จึงควรให้ความรู้หรือ ข้อมูลแก่ประชาชนอย่างรอบคอบ รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการศึกษาถึงผลกระทบและ ผลดีของการเปิดอินเทอร์เน็ต เชนเมนต์ คอมเพล็กซ์อย่างรอบคอบเพื่อที่จะสามารถกำหนดนโยบายโดยมี มาตรการที่ได้ออกมารองรับ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศ

ส่วนพรชิตา กฤษฏาวานิช (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากบ่อนการพนันตามแนว ชายแดน: ศึกษาเฉพาะกรณีบ่อนเกาะกง ประเทศกัมพูชาและ บ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด ผล การศึกษา พบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมส่วนใหญ่เป็นด้านลบ คือ การเกิดหนี้สิน ขาดแคลน เงินสำหรับการใช้จ่ายในครอบครัว ก่อให้เกิดภาพพจน์ในแง่ลบแก่ประเทศ คุณภาพของประชากร ลดลง เป็นแหล่งฟอกเงิน มอมเมาเยาวชนและสิ้นเปลืองทรัพยากรประเทศในการแก้ปัญหา ส่วน ผลกระทบด้านบวกคือ ทำให้เกิดการสนับสนุนการท่องเที่ยว มีความเจริญด้านสิ่งปลูกสร้างและ สาธารณูปโภค เกิดรายได้ในชุมชน โดยได้เสนอข้อเสนอเชิงนโยบายอีกด้วย ดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทำการศึกษาถึงผลกระทบ ผลดีผลเสียของบ่อน การพนันอย่างรอบคอบ เพื่อที่จะสามารถกำหนดนโยบายเรื่องบ่อนการพนันได้อย่างชัดเจน และ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศชาติ
2. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการในการควบคุม กรณีคนไทยเดินทางไป เล่นการพนันนอกประเทศ เพื่อป้องกันการไหลออกของเงินตรา
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการในการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีให้กับ ประชาชนให้ตระหนักถึงผลเสียจากการการเล่นพนัน ควรใช้หลักธรรมะในการพิจารณา ซึ่งการพนัน ตามหลักศาสนาพุทธถือว่าเป็นแหล่งอบายมุขที่สร้างความหายนะให้กับผู้เล่น

ส่วนสุรชัย บุญพลับ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประชาชนจาก บ่อนการพนันตามแนวชายแดน : ศึกษาเฉพาะกรณีบ่อนบ้านฝักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัด จันทบุรีผลการศึกษา พบว่า บ่อนบ้านฝักกาดนั้น เปิดเมื่อปี 2541 เป็นบ่อนขนาดเล็ก มีเงินทุน หมุนเวียนประมาณ 10 ล้านบาทต่อวัน ผู้เล่นการพนันส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดจันทบุรี มีฐานะปาน กลางการสูญเสียทางเศรษฐกิจ พบว่ามีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเล่นเป็นเงิน 6,638 บาทต่อคน

รวมถึงการใช้จ่ายเงินด้านอื่น ๆ ในประเทศกัมพูชา เฉลี่ยคนละ 360 บาท ส่วนภาวะหนี้สินและผลเสียต่อสังคมยังมีผลไม่มากนักเนื่องมาจากการเป็นบ่อนเปิดใหม่และเป็นกลุ่มคนในพื้นที่เข้าไปเล่นการพนัน ทำให้มีการลงทุนน้อย สุรชัย มีข้อเสนอในเชิงนโยบายให้รัฐบาลหรือจังหวัดจันทบุรีประสานกับเจ้าของบ่อนที่เป็นคนไทยเพื่อจำกัดผู้เข้าเล่นโดยคำนึงถึงฐานะทางการเงินนอกจากนี้ยังเสนอให้รัฐบาลหรือจังหวัดจันทบุรีควรตั้งบ่อนเอง เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ และป้องกันเงินตรารั่วไหลไปต่างประเทศแต่ต้องมีวิธีการที่เข้มงวดเหมาะสม ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการจังหวัดจันทบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนในด้านความพอเพียง การสร้างรายได้และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงการทำบัตรสมาชิกให้กับผู้เล่นพนันเพื่อใช้เป็นข้อมูลกรณีเกิดปัญหา

สอดคล้องกับตรีศักดิ์ สุขสภา (2543) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากบ่อนการพนันตามแนวชายแดน : ศึกษาเฉพาะกรณี บ่อนบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า บ่อนบ้านแหลมนั้นเปิดเมื่อปี 2541 เป็นบ่อนขนาดเล็ก ผู้เข้าไปเล่นส่วนใหญ่เป็นชั้นชนกลางจนถึงระดับล่างผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบว่ามีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเล่นเป็นเงิน 14,927 บาทต่อคน ไม่มีภาวะหนี้สิน เพราะเมื่อเงินหมดจะเดินทางกลับทันที สำหรับผลกระทบทางสังคม ส่วนใหญ่ยังไม่มีผลกระทบใดเกิดขึ้นตรีศักดิ์ ได้เสนอข้อเสนอเชิงนโยบายดังนี้ (1) ให้รัฐบาลหรือจังหวัดจันทบุรีประสานกับเจ้าของบ่อนที่เป็นคนไทยเพื่อจำกัดผู้เข้าเล่นโดยคำนึงถึงฐานะทางการเงิน (2) รัฐบาลหรือจังหวัดจันทบุรีควรจัดตั้งบ่อนเอง เพื่อขจัดปัญหาและเงินตรารั่วไหลออกนอกประเทศโดยกำหนดวิธีการและเวลาเล่นอย่างเหมาะสม (3) จังหวัดจันทบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนโดยให้ความตระหนักถึงผลเสียจากการเล่นพนัน ยึดหลักความพอเพียง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (4) ควรทำบัตรสมาชิกให้กับนักเล่นพนันเพื่อเป็นข้อมูลกรณีเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี